ရုင်းကလုတ် အမေရိကာန် ကလောင်တရား ပ္ပိတ်လပ်ဇန်ကမ္ဘောန်၊ ဂွံလ္လေပ်လ္လေတ် ပြုပြေင်ထိင်ဒက် 'ဂကောံဗလိုပ်ဖုံ' မလုပ်ဝင်မ့ုံပ့ဲချင် မတ်မလို၊ တ္ဂိုရေးမန်။ သွက်ဇန်ကမ္ဘောန်ဂ့် ရပ်စပ်သုင်စေဲအာ ဩန်ဂအုံထိင်ဒက်ယေန်သ္ဒာင်၊ နူကိုကလုတ်အမေရိကာန်ဂမ့ိုင်ရောင်။

သွက်ဂွံလ္လေပ်လ္လေတ်ထိင်ဒက်၊ ဂကောံဗလိုပ်ဖုံ ပထမ မလုပ်ဝင် မ့ုံပ့ဲချင်မတ်မလို၊ တ္ဂိုရေးမန်ဂ့်၊ နူကိုး(AFCP)တေံ၊ ပအပ်ကိုလပ် အခေါင်ရပ်စပ်သုင်စေဲဩန်၊ ဒပ်လာအမေရိကာန်ဗ္ဒတ်(၁၂၅၀၀)တဲ့ရ၊ ဟိုတ်ဂ့်ရ ရဲဂကောံဩန်ဂအုံသွက် 'ဒတန်ဒ့ဲင်' တရေံတ၎ဂ့်အလုံ၇းတိ (WMF)ခ့ဲ်ဒ့ဲင်ပ့ဲကွိန်ချင် အမေရိကာန်ဂ့် ကေတ်တာ လ့ျိုင်တဲ့ ထိင်ဒက်အာရောင်။

အာစာမ့ဲ့ဗ့ဲ့ယ့ျမ့ဲ့ 'ယုဒသာန်'ဒ့ဉ်ညးမယိုက်ဂ့င်ကေင်ကာသာသနာ နူကွိန်ချင်အမေရိကာန်ဂ့် ပ့ဲသ့ံ ၁၈၂၇ တေံ၊ ပ္ဍန်လပ်ဂကောံဗလိုပ်ဖုံပထမ၊ ပ့ဲချင်မတ်မလိုဂ့ံရ။ အာစာဂ့်တုန် ဒ့ဉ်ညးမယိုက်ဂ့င်ကေင်ကာ့ဍန်သာသနာ ပ့ဲကွိန်ချင်ဗ္ဒာ၊ ပ့ဲကာလ(၃၉)ကုံသ့ံ ဒကုတ်ပထမ လုက်ပ့ိုင်(၄၀)သ့ံပေင်ရောင်ဂးရ။ ဗ့ိုပြင်အယောင်အလာရုပ်ရ 'ဒတန်ဒ့ဲင်'ဂ့် ပ္ဍန်၊ သ့ပတံကွက်ကုသယံဇာထ တိတ်နူဒေသတဲ့ဂ့် ဖန့ၫ်ပ်ဗ့ပ်တ်ကွတ်တဲ နူကွိန်ချင်ပလိုတ်ကော့ံ ကွတ်ပညာဗီသကပ် မန်တရေံတ၎ဂ့်တအ်တဲ့ ဒက်ပ္ဍန်ခ့ံလပ်'ဒတန်ဒ့ဲင်'ဂ့်ရ။

တ္ဂပညာဒ့ဉ်ညးမစိုန်သ့ျိုတအ် နူ (WMF) ကိုတ္ဂပညာနူကွိန်ချင်ဗ္ဒာဏ်ကို၊ ပ်င်တဲတဲ့ညးတအ် ထိင်ဒက်အာ၊ ရင်တ္ဂုင်အာမ့ဲ့စ့ံရောင်။ သွက်ဂ့ံ့ဗ့ီစ့ုတ်ကမ္ဘောန် မဆက်စပ်တ်ကု 'ဒတန်ဒ့ဲင်'ကို၊ သွက်ဂ့ံဖန်ဖက်ကမ္ဘောန် ထိင်ဒက်ကို၊ သွက်ဂ့ံ့ထ့ဲ့ကေ့ံကမ္ဘောန်ဂ့် နဗ္ဗတ်ကာလဇန်ကမ္ဘောန်မ့ား ဗ္ဗတ်စါသ့ံလအ်မာန်ရ။

ဇန်ကမ္ဘောန်ဂ့ံ၊ သ့ပသ့ိုင်ကုဂကောံဗလိုပ်ဖုံပထမတဲ့ တုပ်ရ၎လအာဖန်ဗဒ့် ပါ်ပရအ်တ်နဲ့ကဲ၊ ကုတ္ဂပညာညးမစိုန်သ့ျိုကမ့ိုင်၊ ကုကွးဘာဂမ့ိုင် ကုသ့ဘဲအ်မ့ုံလ့ျိုင်ယေန်သ္ဒာင်ဂမ့ိုင်၊ မဒ့ဉ်ဇာတိပ့ဲ့ဒေသဂ့ံ့ရ။ နဲ့ကဲတအ်ဂ့် တုန်၊ နဲ့ကဲဂ့ံ့ထိင်ဒက်အာ့ဲကွ့ဲမစပ်ကုကွတ်ပညာဗီသကပ်၊ 'ဒတန်ဒ့ဲင်'တအ်ကို၊ နဲ့ကဲဂ့ံ့ထိင်ဒက်လ့ျေပ်အာ 'ဒတန်ဒ့ဲင်' မ့ုံပ့ဲချင်မတ်မလိုကော့ံပ့ိုပ္ပ။ မ့ပ္ဍ်တအ်ဂ့်ကိုရ။ ကမ္ဘောန်ကလေင် လ့ျေပ်လ့ျေတ်ဂကော့ံ ဗလိုပ်ဖုံပထမဂ့ံ့ဂ့် ဒ့ကမ္ဘောန်ပ္ဍမထိင်ဒက်–ဝင်–ပရေင်ဆက်ဆော့ံကွိန်ချင်ဗ္ဒာကော့ံ ကွိန်ချင်အမေရိကာန် တအ်စါကွိန်ချင်ဂးရ။ ဆဂ့် ဟ့ံသေင်ဏီ၊ ဗ့ဲ့ချ်ဇမ့ိုင်ပ္ဍန်၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ် ပ့ဲဒေသဂ့ံတ်တက်ဇော်မောပ်အာမာန်ပ္ဍန် ညံ့ဂ့ံ့ဒ့ဉ်အထံက်အပင် ပ့ဲဒေသ၊ နကွတ်ပညာဂယိုင်လမ့ျိုချ်ဒကေပ် သ္ဒျင်သ္ဒျင်ဂ့် ဒ့ပမပ်ဂ်ဒ့ံက်ကိုဏာ ရ၎ာဂ့ံ့ဂင်တရ၎တ့ိုမ့ဲ့ရ။

ဇန်ကမ္ဘောန်မဆက်စပ်ကု ပ္ဍမထိင်ဒက်လ့ျေပ်လ့ျေတ်သာ်ဂ့ံ့ဂ့် ဒ့အစီအဇန်ရုင်းကလုတ်အမေရိကာန် ကော့ံ (WMF) တအ် ကမ္ဘောန် ပ်င်တဲကော့ှန်တ်မရနုက်ကို စါ၀ါရ။ ဩန်ဂ့ံ့ထိင်ဒက်အာ့ဲကွ့ဲယေန်သ္ဒာင် နူကလုတ် အမေရိကာန် (AFCP)တအ်ဂ့ံ့ နအရ၊ိအဗင်နဲ့ပညာ (WMF)ဂ့် လ့ျပ်ညးတအ်အယော ထိင်ဒက်လ့ျေပ်လ့ျေတ် ဒ့ံင်နန်မ့ြ ပ့ဲချင်မာန္ဓလေပ် တေံကိုရ။

ညးမကွ့ဲ့ဘာသာမန်
(နာ့ဇ္ဇ့ျမန်)
၂၀/၉/၂၀၁၅